

فرصت‌ها و چالش‌ها بر اساس قرآن کریم

تبلیغ دین در فضای مجازی

زهره جمالی زواره

جمالی زواره، زهره، ۱۳۶۳-
تبلیغ دین در فضای مجازی: (فرصت‌ها و چالش‌ها بر اساس قرآن کریم) نویسنده زهره جمالی زواره.
قم: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۹.
۱۹۲ ص.

۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۳۰۵-۸

فبا

مسل: ۱۵۵۵

کتابنامه: ص. ۱۸۱.

فرصت‌ها و چالش‌ها بر اساس قرآن کریم.

اسلام — تبلیغات

Islam — Muslims

BP11/62 ۲۹۷/۰۴۵ ۷۵۴۳۳۴

تبلیغ دین در فضای مجازی

فرصت‌ها و چالش‌ها بر اساس قرآن کریم

ناشر: مرکز نشر هاجر (ناشر تخصصی زن و خانواده)

نویسنده: زهره جمالی زواره

صفحه آرایی و طراحی جلد: واحد هنری مرکز نشر هاجر

نوبت چاپ: اول/تابستان ۱۴۰۰ ❀ شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

تعداد صفحه: ۱۹۲ / رقعی ❀ چاپخانه: زلال کوثر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۳۰۵-۸ ❀ قیمت: ۵۲۰۰۰ تومان

نشانی: قم - بلوار معلم - مجتمع ناشران - واحد ۱۱۴

تلفن: ۰۲۵-۳۱۰۱۵ پیامک: ۱۰۰۰۳۱۰۱۵

hajarpub.ir info@hajarpub.ir

فهرست مطالب

سخن ناشر	۹
مقدمه	۱۱
بخش اول: فضای مجازی و تبلیغ دین	۱۵
فصل اول: فضای مجازی	۱۷
پیشینه فضای مجازی	۱۸
ویژگی های فضای مجازی	۲۱
الف) تعاملی بودن	۲۱
ب) چندرسانه ای بودن	۲۱
ج) قابلیت دسترسی دائم	۲۱
د) آنی بودن و سرعت بالا	۲۲
هـ) فرامکانی و فرازمانی	۲۲
و) فردی شدن	۲۲
ز) مستقیم بودن	۲۲
ح) سیال بودن	۲۳
ط) تمرکززدایی	۲۳
ی) تبدیل پذیری	۲۳

- ک) مینیاتوره شدن ۲۳
- ل) گمنامی هویت ۲۴
- م) فضایی با کلان هدف مشخص ۲۴
- ن) داشتن حاکمیت مشخص ۲۴
- س) دنباله رو بودن معماری ساختار فضای مجازی ایران ۲۵
- ع) یهودی بودن غالب مجریان در فضای مجازی ۲۵
- ف) محصول فناوری ۲۵
- فصل دوم: تبلیغ** ۲۹
- پیشینه تبلیغ ۳۰
- تبلیغ در قرآن ۳۱
- اقسام تبلیغ ۳۲
- الف) تبلیغ مستقیم و غیرمستقیم ۳۳
- ب) تبلیغ حسی، عقلی و قلبی ۳۴
- ج) تبلیغ کوتاه مدت، میان مدت و درازمدت ۳۵
- د) تبلیغ دینی و غیردینی ۳۵
- تبلیغ دین از دیدگاه قرآن ۳۶
- الف) جایگاه تبلیغ از دیدگاه قرآن ۳۶
- ب) اهداف تبلیغ از دیدگاه قرآن ۳۸
- ج) تبلیغ بر اساس آزادی ۴۰
- د) عوامل موفقیت در تبلیغ ۴۰
- یک- ماهیت پیام ۴۱
- دو- شخصیت پیام رسان ۴۱
- ۱- اخلاص ۴۲
- ۲- سعه صدر ۴۲

۳- انگیزه و سوز درونی.....	۴۳
۴- آگاهی.....	۴۳
۵- خشیت الهی.....	۴۴
۶- اخلاق نیکو.....	۴۴
سه- شیوه و اسلوب رساندن پیام.....	۵۰
چهار- ابزار پیام‌رسانی.....	۵۶
هـ- آسیب‌شناسی تبلیغ در قرآن.....	۵۷

بخش دوم: فرصت‌های تبلیغ دین در فضای مجازی بر اساس قرآن کریم..... ۶۳

فصل اول: گستردگی مخاطب.....	۶۵
اهمیت تعداد مخاطب در تبلیغ از دیدگاه قرآن.....	۶۶
وضعیت میزان مخاطب در فضای مجازی.....	۷۰
فصل دوم: تعدیل هزینه‌های اقتصاد.....	۷۵
قرآن و هزینه‌های اقتصادی تبلیغ.....	۷۶
الف) تشکیل کادر مرکزی دعوت.....	۷۸
ب) هجرت برای یافتن عرصه‌های جدید دعوت.....	۷۸
ج) تکلم به زبان‌های مختلف.....	۷۹
د) نوشتن نامه.....	۸۰
هـ) جهاد.....	۸۱
هزینه‌های اقتصادی دسترسی به خدمات و فعالیت در فضای مجازی.....	۸۲
فصل سوم: دربرگیری گسترده جغرافیایی.....	۸۵
قرآن و گستره جغرافیایی تبلیغ.....	۸۵
گستره جغرافیایی و فضای مجازی.....	۸۸

فصل چهارم: عرضه و دسترسی به پیام در اشکال مختلف در کمترین زمان.....	۹۳
قرآن و پیام.....	۹۳
الف) تنوع و جذابیت در ارائه پیام.....	۹۴
یک- سمعی (شنیداری).....	۹۸
دو- بصری (دیداری).....	۹۸
سه- سمعی - بصری (دیداری شنیداری).....	۱۰۰
چهار- چندرسانه‌ای.....	۱۰۰
پنج- توازن.....	۱۰۰
ب) پیامی جهانی.....	۱۰۲
ج) امکان آشنایی با سایر مکاتب و پیروان آن.....	۱۰۳
د) تمرکز بر پیام (پیام محوری).....	۱۰۶
هـ) اصالت محتوایی.....	۱۰۹
فضای مجازی و پیام.....	۱۱۴
فصل پنجم: تسهیل روابط بین پیام‌گذار و پیام‌گیران.....	۱۱۷
قرآن و روابط.....	۱۱۷
فضای مجازی و روابط.....	۱۲۴
بخش سوم: چالش‌های تبلیغ دین در فضای مجازی بر اساس قرآن کریم.....	۱۳۱
فصل اول: ناهمگونی مخاطب.....	۱۳۳
دشواری رعایت مقتضای حال.....	۱۳۳
افزایش دامنه اثرگذاری ضعف مبلغ.....	۱۳۵
فصل دوم: تحمیل هزینه‌های غیر اقتصادی.....	۱۳۷
تهدید سلامتی کاربران (پیام‌گیران و پیام‌گذاران).....	۱۳۷
کاهش درک مطالعه.....	۱۴۱

سخن ناشر

در ستایش قلم، همین بس که سوره‌ای از قرآن کریم به این نام است و مطلع آن با سوگندی از پروردگار عالمیان در ارجحندی قلم آغاز می‌شود که: ﴿ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ﴾؛ پیامبر اکرم ﷺ در تمجید کتابت می‌فرماید:

الْمُؤْمِنُ إِذَا مَاتَ وَتَرَكَ وَرَقَةً وَاحِدَةً عَلَيْهَا عِلْمٌ تَكُونُ تِلْكَ الْوَرَقَةُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سِتْرًا فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّارِ وَأَغْطَاهُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بِكُلِّ حَرْفٍ مَكْتُوبٍ عَلَيْهَا مَدِينَةٌ أَوْسَعَ مِنَ الدُّنْيَا سَبْعَ مَرَّاتٍ؛ اگر مؤمن از دنیا برود و یک ورقه از خودش باقی بگذارد که بر آن علمی نوشته شده باشد، روز قیامت این ورقه حائل و ساتر و حاجب است بین او و بین آتش، نه تنها مانع از آتش است؛ بلکه خداوند تبارک و تعالی در عوض هر حرفی که بر آن ورقه نوشته است شهری وسیع‌تر از دنیا به اندازه هفت برابر به او اعطا می‌فرماید. (آثار الصادقین، ج ۱۳، ص ۴۸۸ به نقل از امالی، صدوق، ج ۱، ص ۳۷).

آری، قلم معجزه‌ی مانای اندیشه‌هاست؛ قلم ناب، پاسدارِ صدق و راستی و عدالت است و قلم ناباب اگر در دست نامهذبین و ناهلان بیافتد، می‌تواند عامل انحطاط و کزروی‌ها باشد. قلم پاک مقدس و ماندگار است.

مرکز نشر هاجر یکی از اهداف خویش را حمایت از نشر آثار نویسندگان متعهد، می‌داند. این ناشر، آرمان بلند خود را در تولید آثار فحیم و با حمایت از نویسندگان پرتلاش، قابل تحقق می‌داند و امید است، در پرتو قوت علمی و سلاست قلمی نویسندگان جوان در

استمرار خط کتابت و دفاع از اندیشه‌های متعالی و آموزه‌های نورانی و انسان‌ساز مکتب قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام خدمتی ارزشمند به جامعه علمی فرهنگی ارایه نماید. در همین راستا حمایت از نشر موضوعات زن و خانواده به عنوان محور اصلی فعالیت مرکز نشر هاجر قرار دارد تا در این حیطه، نویسندگان با عزمی جدی، نیتی خالصانه، مطالعه‌ای فراگیر، دانشی درخور و تجربه آموزی از نگاره‌های مؤلفان نام آشنا؛ طرحی نو درافکنند و همسو با نیازهای جامعه‌ی هدف با اولویت مذکور، مبادرت به خلق اثر نمایند.

مرکز نشر هاجر

ناشر تخصصی زن و خانواده

www.ketab.ir